

100 jaar geleden



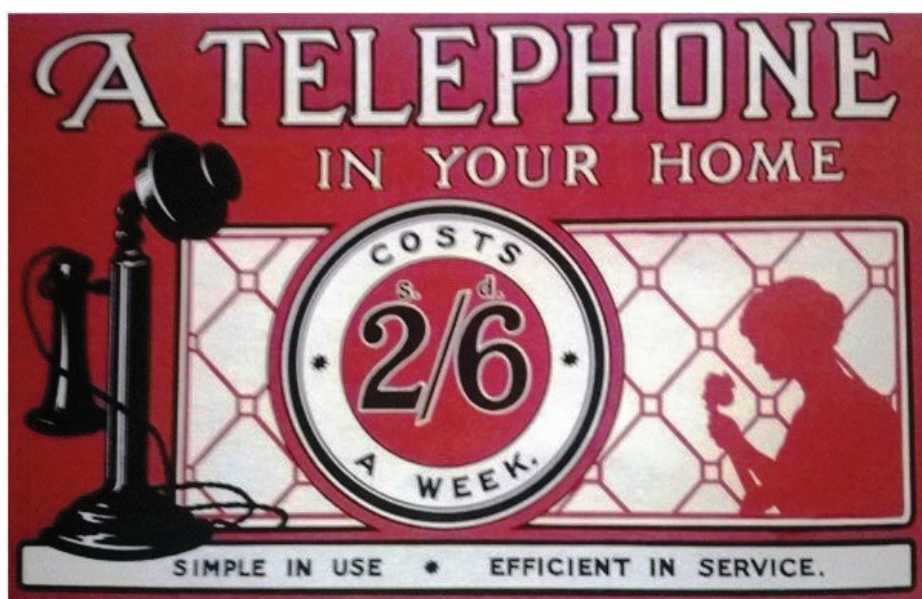
In 1914 waren er wereldwijd 12 miljoen telefoontoestellen in gebruik waarvan 8 miljoen alleen al in de Verenigde Staten¹. De Amerikanen uit de grootsteden zijn tuk op deze nieuwe vorm van communicatie : New-York telt 442.000 telefoons, Chicago heeft er 280.000. De vroege ontwikkeling van de telefoondienst in de VS ontstond uit een nieuw toekomstbeeld van de telefoon als een universele dienst-

verlening van mens tot mens.

In 1878 – twee jaar nadat hij de telefoon had uitgevonden – formuleerde Alexander Graham Bell zijn idee : "Ik geloof dat in de toekomst draden de hoofdkantoren van de telefoonmaatschappij in verschillende steden zullen verbinden en dat iemand in één deel van het land mondeling met een andere plaats zal kunnen communiceren".

“ Ik geloof dat in de toekomst draden de hoofdkantoren van de telefoonmaatschappij in verschillende steden zullen verbinden ”

Bell



Evolutie vaste lijnen in België

België telde eind 1904 24.104 telefoontoestellen op een bevolking van 7,1 miljoen. In onze hoofdstad beschikte 1,1 % van de Brusselaars over een telefoon (7.605 stuks). Bij de oprichting van de RTT in 1930 waren er in België al 200.000 abonnees.

De telefooncentrales werden handmatig bediend. Pas vanaf de jaren 20 gingen men geleidelijk over naar automatische centrales. Op sommige plaatsen heeft deze automatisering tot in de jaren zestig van de twintigste eeuw geduurd.

Het aantal abonnees groeide na WO II enorm : van ongeveer 350.000 in 1946 tot 522.000 in 1951 en 1 049 000 in 1965. Momenteel bedraagt het aantal vaste lijnen in ons land rond de 4,63 miljoen aansluitingen (alle operatoren samen).

In Antwerpen kon de ganse dag gebeld worden

Antwerpen had honderd jaar geleden één telefooncentrale, deze op de Melkmarkt, waar in 1907 ongeveer 5.000 abonnees aangesloten waren³. In tegenstelling tot kleinere gemeentes waar enkel overdag kon gebeld worden, was telefoneren in de Sinjorenstad 24 uur per dag mogelijk want de centrale was continu bemand. Dat was de taak van een honderdtal

'**telefoonjuffers**' die tijdens de dag de verbindingen manueel tot stand brachten. Vanaf 21 uur werden ze afgelost door mannen.

Een abonnee in Antwerpen die op minder dan 3 km van de centrale woonde, betaalde een vast bedrag van 250 BEF per jaar (ter vergelijking : een brood kostte toen 0.3 frank, een metselaar verdiende 0.5

frank per uur⁴). Voor een aansluiting boven de 3 km, kwam er 50 frank per kilometer bij. Hier was zowel de huur van de apparatuur als de kost van een onbeperkt ('flat fee') aantal lokale gesprekken inbegrepen. Voor interzonale gesprekken betaalde men per gesprekseenheid 1 BEF. Een gesprekseenheid duurde 5 minuten.



Telefoonjuffrouwen aan het werk in een handbediende ATEA centrale in Namen.³

Bron : Atea archief, met dank aan Peter Verelst voor de toestemming)

In de krant

11/7/1914

De telefoon wordt niet alleen gebruikt om iemand te bellen of om gebeld te worden, lezen we in 1914⁵ : “Men kan er zich door de telefoonjuffer, die altijd gereed is om de abonnees te bedienen, het juiste uur doen opgeven, zich door het langdurig gerinkel eener bel doen wakker maken als men in zijn wekker geen betrouwen heeft.”

Geraadpleegde bronnen:

¹ Signals, The science of Telecommunications, John R. Pierce & A. Michael Noll, The scientific American Library

² Barbarism and Civilization: A History of Europe in our Time, Bernard Wasserstein

³ Jan Verhelst, Mortsels, Ateamuseum. http://www.kulentuur.be/ateamuseum/telefoon_belle_epoque/telefoon_belle_epoque.pdf

⁴ http://www.journalbelgianhistory.be/en/system/files/article_pdf/BTNG-RBHC.%2021.%201990.%201-2.%20pp%20001-047.pdf

⁵ 1914 : Het vervloekte jaar, Dirk Verhofstadt, uitgeverij Houtekiet (krant van 11/7/1914)

Vaste lijn is verre van dood



Dat het aantal vaste lijnen in vrije val is en dat consumenten die inruilen voor een mobiele telefoon is enkel perceptie. Uit een nieuwe analyse van het Amerikaanse consultancy bedrijf TeleGeography blijkt dat de traditionele circuit-switched PSTN lijn gestaag afneemt, maar dat een groot deel van die daling kan toegeschreven worden aan de groei van vaste voice-over IP (VoIP) diensten.

Zonder de vaste lijn, had Vlaanderen nooit kennis gemaakt met deze hilarische TV sketch

In de sketch probeert een man (Leo Martin, links) tevergeefs om de heer des huizes aan de telefoon te krijgen, maar moet hij het doen met de zoon Joske (Gaston Berghmans, rechts) die alleen thuis is. Voor de sketch werden grote meubelen gemaakt wat het komisch effect versterkt.

Bron : BRT



Het totaal aantal vaste (PSTN en VoIP) telefoonansluitingen piekte wereldwijd op 1.290.000.000 in 2008 en daalde sindsdien met een jaarlijks percentage van 1,3%. Terwijl geschakelde telefoonlijnen afnamen met 4% per jaar, zagen we een toename van de VoIP-abonnees met 18% per jaar. Dat helpt een groot deel van de daling van de geschakelde telefoonlijnen te compenseren.

Trend naar VOIP

VoIP-verbindingen zijn nu goed voor 20% van de vaste lijnen over de hele wereld, terwijl dit in 2008 nog van slechts 8% was. Deze toename is grotendeels toe te schrijven aan het bundelen van de voice-diensten in een pack met breedband internet, TV en soms mobiele telefoniediensten.

Het zal wereldwijd nog tientallen jaren duren vooraleer de PSTN volledig zal verdwenen zijn, maar de trend naar VoIP is onverbiddelijk. In 2013 waren 25%



van de vaste lijnen in Oost-Europa op basis van IP, terwijl 35% van de vaste telefoonlijnen in West-Europa en 33% in Noord-Amerika IP based waren. TeleGeography denkt dat tegen 2018 het aantal vaste lijnen tot 10% van het niveau van 2008 zullen gedaald zijn. Dat doet analist **Mark Gibson** de uitdrukking ontlokken "Vaste lijn is verre van dood maar het is niet langer synoniem voor PSTN".

En hoe zit dat bij Proximus ?

Momenteel zijn er nog 2.8 miljoen PSTN aansluitingen in dienst bij de CBU en EBU klanten, dat zijn er 230.000 minder dan twee jaar geleden. Maar het

aandeel van VOIP klanten zit in de lift. **Bruno Van Stichel**, Product & Solutions specialist voor voice beaamt dit : "VOIP is een heel populair product bij onze dochteronderneming Scarlet en is daar goed voor zo'n 80.000 VOIP aansluitingen. De migraties van PSTN naar AGW zijn voor ons geen eindpunt want de bedoeling is om op termijn end-to-end IP-diensten te gaan aanbieden om convergentie tussen vast en mobiele producten mogelijk te maken".

Er is dus nog leven voor de vaste lijn na de PSTN. (dp)

Bron : <http://www.telegeography.com/research-services/>

Uit-tip



MAS - Antwerpen



Tentoonstelling : Van telefoon tot smartphone

De mini-expo 'Antwerpen telecomstad' concentreert zich rond ATEA, een Antwerps telecommunicatiebedrijf van het eerste uur. Voor deze expo in het kijkdepot buigen oud-medewerkers van ATEA en de jongerenwerking 'MAS in Jonge Handsen' zich samen over verleden en heden van de telefonie. Deze tentoonstelling is vrij toegankelijk van dinsdag tot zondag van 10 u. tot 17 u. en loopt nog tot 8 februari 2015.

Meer info : <http://www.mas.be>